

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

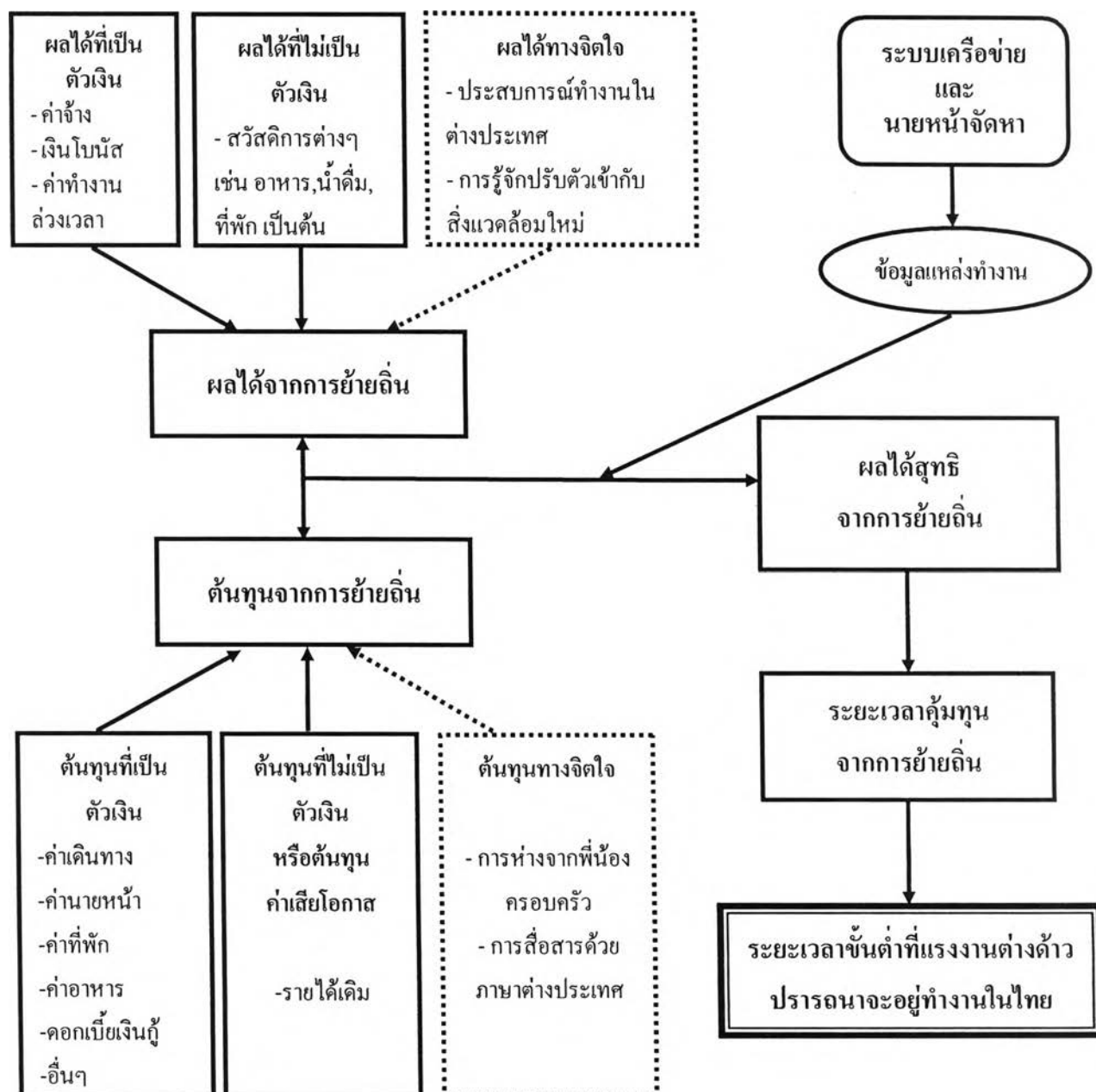
3.1 วิธีการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แบ่งวิธีการศึกษาออกเป็น 3 ส่วน ส่วนแรกเป็นการศึกษาเชิงเปรียบเทียบถึงนโยบายในการนำเข้าแรงงานของประเทศสิงคโปร์ ประเทศไต้หวัน และประเทศไทย โดยเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) จากข้อมูลในเอกสารการวิจัย บทความต่าง ๆ ในประเด็นของสภาพทั่วไปทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ความเป็นมาและสถานการณ์การจ้างแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ ตลอดจนแนวโน้มนโยบายในการนำเข้าแรงงานไร้ฝีมือ โดยเฉพาะการกำหนดค่าธรรมเนียมในการอนุญาตทำงาน และระยะเวลาในการทำงานของแต่ละประเทศ ส่วนที่สอง การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลกำหนดระยะเวลาการทำงานของแรงงานต่างด้าว ด้านแรงงานต่างด้าว เป็นการวิเคราะห์ต้นทุนผลได้จากการย้ายถิ่น เพื่อคำนวณหาระยะเวลาคุ่มทุน ซึ่งเป็นระยะเวลาอย่างน้อยที่สุด ที่แรงงานต่างด้าวปรารถนาจะอยู่ทำงานในไทย เพื่อให้คุ้มค่ากับการย้ายถิ่นเข้ามา ส่วนที่สาม พิจารณาด้านนายจ้าง เป็นการวิเคราะห์ต้นทุนในการใช้แรงงานต่างด้าวทั้งในรูปของค่าจ้างและมิใช่ค่าจ้าง โดยเฉพาะต้นทุนที่มิใช่ค่าจ้าง อันมีผลต่อระยะเวลาในการจ้างแรงงานต่างด้าว รวมทั้งสัมภาษณ์ความคิดเห็นของนายจ้างถึงค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงาน และระยะเวลาที่อนุญาตทำงานในปัจจุบัน โดยมีกรอบคิดในการวิจัย ดังนี้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 3.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลกำหนดระยะเวลาการทำงานของแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในประเทศไทย

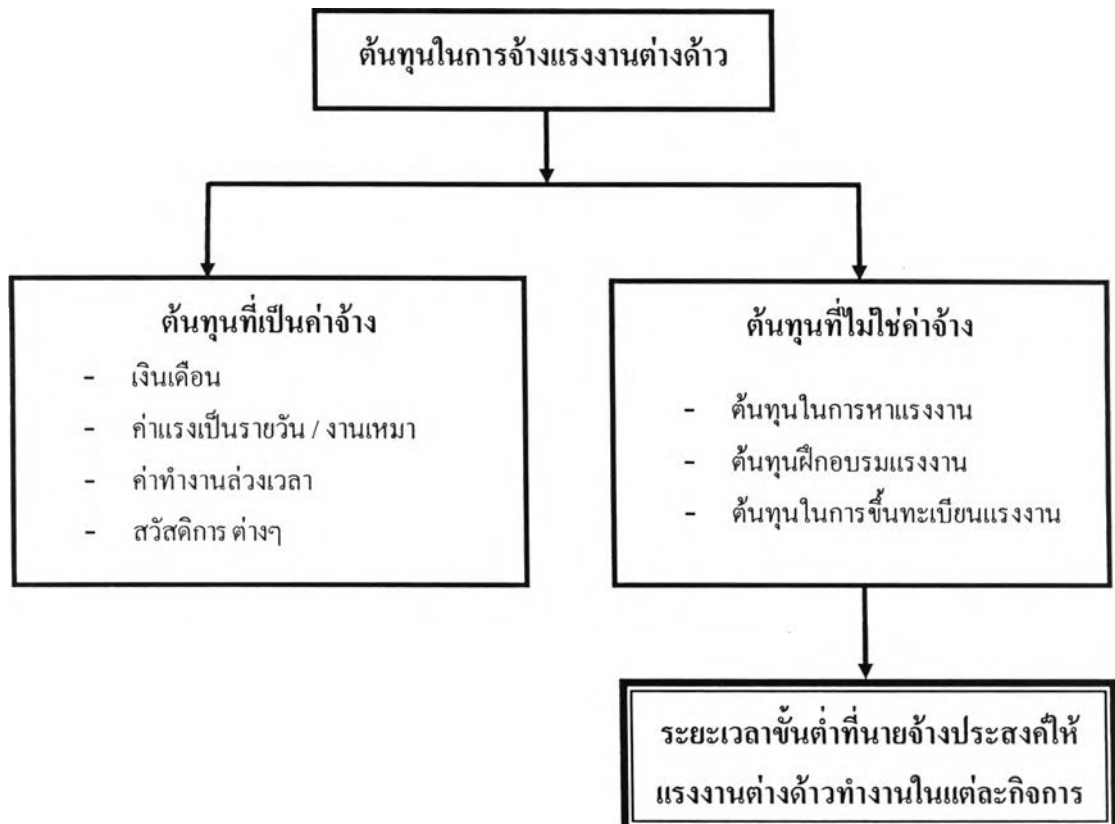
ด้านแรงงานต่างด้าว

กรอบแนวคิดในการวิจัย (ต่อ)

ภาพที่ 3.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลกำหนดระยะเวลาการทำงานของแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือในประเทศไทย

ด้านนายจ้าง

3.2 หลักเกณฑ์ในการคำนวณต้นทุนผลได้จากการย้ายถิ่น

การศึกษาต้นทุนและผลได้จากการย้ายถิ่น เพื่อหาระยะเวลาคุ่มทุน มีตัวแปรในการศึกษา โดยแบ่งเป็นประเด็นย่อยๆ ดังนี้

ต้นทุนจากการย้ายถิ่น แบ่งเป็นต้นทุนที่เป็นตัวเงิน ต้นทุนที่ไม่เป็นตัวเงิน และต้นทุนทางจิตใจ

ต้นทุนที่เป็นตัวเงิน คือ ค่าใช้จ่ายส่วนเพิ่มอันเนื่องมาจากการย้ายถิ่น ได้แก่

- ค่าใช้จ่ายเพื่อการเดินทาง
- ค่าใช้จ่ายระหว่างหางานทำ
- ค่านายหน้าในการจัดหางาน
- ค่าที่พักอาศัย
- ค่าอาหาร
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าโทรศัพท์ ค่าเสื้อผ้าและของใช้ส่วนตัว ค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

พิจารณาระยะเวลาที่เกิดต้นทุน จึงแบ่งต้นทุนที่เป็นตัวเงินแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ต้นทุนคงที่จากการเดินทางเข้ามาในประเทศไทยที่เกิดขึ้นเฉพาะครั้งแรก และต้นทุนผันแปรในระหว่างที่ทำงานอยู่ในประเทศไทย

ต้นทุนที่ไม่เป็นตัวเงิน คือ ต้นทุนค่าเสียโอกาสหรือรายได้จากอาชีพเดิม ซึ่งจะเป็นต้นทุนผันแปรในทุกๆ ปีระหว่างที่แรงงานต่างด้าวยังคงทำงานอยู่ในไทย

ต้นทุนทางจิตใจ ได้แก่

- การอยู่ห่างไกลจากครอบครัว
- ปัญหาการใช้ภาษาไทย
- การดำรงชีวิตที่ไม่เคยชิน
- สภาพการทำงานที่มีความเสี่ยงอันตราย สกปรก และซ้ำซากจำเจ
- ปัญหาอื่นๆ

ผลได้จากการย้ายถิ่น แบ่งเป็นผลได้ที่เป็นตัวเงิน ผลได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน และผลได้ทาง

จิตใจ

ผลได้ที่เป็นตัวเงิน คือ รายได้ที่ได้รับจากการทำงานในประเทศไทย ได้แก่

- เงินเดือน
- โบนัส
- ค่าทำงานล่วงเวลา

ผลได้ที่ไม่เป็นตัวเงิน คือ สวัสดิการอื่นๆ ที่ได้รับ ได้แก่

- ที่พักอาศัย
- อาหารและน้ำดื่ม
- เสื้อผ้าและของใช้ในชีวิตประจำวัน
- อื่นๆ

ผลได้ทางจิตใจ ได้แก่

- ทักษะที่ได้เรียนรู้เพิ่มเติม
- การยอมรับทางสังคม
- ประสบการณ์ชีวิตในต่างแดน
- การใช้ชีวิตอย่างทันสมัย
- อื่นๆ

อย่างไรก็ตาม การศึกษาครั้งนี้จะคำนวณผลได้สุทธิจากการย้ายถิ่น เฉพาะต้นทุนผลได้ส่วนที่เป็นตัวเงินและไม่เป็นตัวเงิน ไม่รวมถึงต้นทุนและผลได้ทางจิตใจ เพราะการวัดต้นทุนผลได้ทางจิตใจทำได้ยาก แต่ก็จะนำเสนอเป็นการวิเคราะห์เชิงพรรณนาประกอบกัน

ดังนั้น การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณสามารถเขียนสมการและสูตรในการคำนวณได้ ดังนี้

$$B_t = Bm_t + Bw_t$$

$$C_t = C_F + Cv_t + L_t$$

$$NPV = \sum_{t=1}^n \frac{B_t}{(1+i)^t} - C_F - \sum_{t=1}^n \frac{Cv_t}{(1+i)^t} - \sum_{t=1}^n \frac{L_t}{(1+i)^t}$$

โดย	B_t	=	กระแสผลได้ทั้งหมดในแต่ละปี
	Bm_t	=	กระแสผลได้ที่เป็นตัวเงินในแต่ละปี
	Bw_t	=	กระแสผลได้ที่ไม่เป็นตัวเงินในแต่ละปี
	C_t	=	กระแสต้นทุนทั้งหมดในแต่ละปี
	C_F	=	ต้นทุนคงที่
	Cv_t	=	กระแสต้นทุนผันแปรทั้งหมดในแต่ละปี
	L_t	=	กระแสต้นทุนค่าเสียโอกาสในแต่ละปี
	t	=	ระยะเวลาดังแต่ปีที่ 1 ถึงปีที่ n
	n	=	ปีที่อยู่ทำงานในประเทศปลายทาง
	i	=	อัตราส่วนลด
	NPV	=	ผลได้สุทธิจากการย้ายถิ่น

ระยะเวลาคุ้มทุน คือ ระยะเวลาที่แรงงานต่างด้าวจะได้รับผลตอบแทนจากการย้ายถิ่น เท่ากับต้นทุนทั้งหมดที่ลงทุนไปพอดี การคำนวณหาระยะคุ้มทุน พิจารณาจากมูลค่าปัจจุบันของผลได้สุทธิในแต่ละปี ซึ่งเมื่อได้รับผลได้สุทธิจากการย้ายถิ่น (NPV) เท่ากับศูนย์ เราจะได้ว่า ระยะเวลา นั้น จึงเป็นระยะเวลาคุ้มทุนจากการย้ายถิ่นของแรงงานนั้นเอง

3.3 หลักเกณฑ์ในการคำนวณต้นทุนที่มีใช้ค่าจ้าง

การศึกษาต้นทุนการใช้แรงงานต่างด้าวของนายจ้างหรือสถานประกอบการ โดยเฉพาะ ต้นทุนที่ไม่ใช่ค่าจ้าง มีตัวแปรในการศึกษาสามารถแบ่งเป็นประเด็นย่อยๆ ดังนี้

ต้นทุนในการหาแรงงานต่างด้าว ประกอบด้วย ค่านายหน้าจัดหาแรงงาน

ต้นทุนการฝึกอบรมแรงงานต่างด้าว ประกอบด้วย ค่าใช้จ่ายในช่วงฝึกทดลองงาน ระยะเวลาในการฝึกอบรมขั้นตอนการทำงานเบื้องต้น ระยะเวลาในการปรับตัวของแรงงานต่างด้าว ด้านการสื่อสารด้วยภาษาไทย

ต้นทุนในการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าว ประกอบด้วย ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตทำงาน ค่าเดินทางในการพาแรงงานต่างด้าวมาขึ้นทะเบียนและตรวจสุขภาพ รวมทั้งระยะเวลาในการดำเนินการขึ้นทะเบียนแรงงานตามขั้นตอนต่างๆ จนกระทั่งได้รับใบอนุญาตทำงาน

3.4 ประชากรเป้าหมายและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

กลุ่มประชากรเป้าหมายแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรงงานพม่าที่ขอใบอนุญาตทำงาน และกลุ่มนายจ้างที่มีโควตาการจ้างแรงงานต่างด้าว และนำแรงงานเหล่านี้มาต่อใบอนุญาตทำงาน ในปี 2548 การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) โดยอาศัยข้อมูลสถิติจากรายงานผลการพิจารณาออกใบอนุญาตทำงานแก่แรงงานสัญชาติพม่า ลาว กัมพูชา ปี 2547 ในจังหวัดสมุทรสาคร ของสำนักงานจัดหางานจังหวัดสมุทรสาคร เป็นฐานข้อมูล แต่เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านงบประมาณและระยะเวลาในการเก็บข้อมูล จึงเก็บขนาดตัวอย่างจากจำนวนนายจ้างและแรงงานพม่าของแต่ละกลุ่มประเภทกิจการ ณ ระดับความคลาดเคลื่อน 0.15 โดยคำนวณขนาดตัวอย่างในแต่ละกลุ่มประเภทกิจการ ด้วยสูตร ดังต่อไปนี้

$$n_i = \frac{N_i}{1 + N_i(e)^2}$$

เมื่อ n_i = ขนาดของตัวอย่าง

N_i = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อน ซึ่งกำหนดไว้ ณ 0.15

i = ประเภทกิจการ

ตารางที่ 3.1 จำนวนนายจ้างที่ได้รับโควตาการจ้างแรงงานต่างด้าวและแรงงานต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานในปี 2547 ของจังหวัดสมุทรสาครแบ่งตามประเภทกิจการ

ประเภทกิจการ	นายจ้าง	แรงงานพม่า		แรงงานลาว		แรงงานกัมพูชา	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1. ประมงทะเล	323	2,814	23	124	2	131	0
2. ต่อเนื่องประมงทะเล	1,042	18,585	24,891	211	338	45	49
3. เกษตรและปศุสัตว์	619	1,104	807	80	30	11	9
4. โรงสีข้าว	8	86	31	21	16	0	0
5. โรงอิฐและเครื่องปั้นดินเผา	19	88	37	3	2	0	0
6. โรงน้ำแข็ง	41	428	33	7	1	4	0
7. ขนถ่ายสินค้าทางน้ำ	11	221	19	0	0	78	0
8. ก่อสร้าง	329	2,896	1,216	173	81	409	136
9. ผู้รับใช้ในบ้าน	1,203	206	786	52	522	5	39
10. อื่นๆ (ระบุ)	2,229	11,478	5,810	2,099	1,526	303	195
รวม	5,824	71,559		5,288		1,414	

ที่มา: สำนักงานจัดหางานจังหวัดสมุทรสาคร (2548)

จากการคำนวณตามสูตรข้างต้น ได้จำนวนตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 695 ตัวอย่าง โดยจำแนกออกเป็น กลุ่มนายจ้าง 295 ตัวอย่าง และกลุ่มแรงงานพม่า 400 ตัวอย่าง แยกตามประเภทกิจการ ได้ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 ขนาดตัวอย่างในการศึกษา

ประเภทกิจการ	นายจ้าง	แรงงานพม่า
1. ประมงทะเล	39	43
2. ต่อเนื่องประมงทะเล	42	44
3. เกษตรและปศุสัตว์	41	42
4. โรงสีข้าว	7	32
5. โรงอิฐและเครื่องปั้นดินเผา	13	33
6. โรงน้ำแข็ง	21	40
7. ขนถ่ายสินค้าทางน้ำ	8	37
8. ก่อสร้าง	39	43
9. ผู้รับใช้ในบ้าน	42	42
10. อื่นๆ (ระบุ)	43	44
รวม	295	400

ที่มา: จากการคำนวณ